

Tilsynsrapport

Høgereden 2022

Tilsynsrapport

Høgereden 2022

Indhold

Formål og det pædagogiske grundlag for tilsyn	3
Metoder	3
Praksisbeskrivelse	5
Vurdering af kvaliteten i Høgereden på baggrund af datarapporten	6
Generelle oplysninger om institutionen og tilsynsbesøget.....	6
Strukturel kvalitet	6
Proceskvalitet.....	8
Resultatkvalitet	19
Udvalgte udviklingspunkter	21

Formål og det pædagogiske grundlag for tilsyn

Denne tilsynsrapport er blevet til på grundlag af Norddjurs Kommunes grundlag for tilsyn i kommunale- og private institutioner, dagplejer og pasningsordninger. Visionen i dette grundlag er ”Kvalitetsudvikling gennem tilsyn”, og følgende todelt formål er på den baggrund udgangspunkt for både tilsynsbesøg, udviklingsmøde og tilsynsrapporten.

- Tilsynet har en kontrolfunktion og skal sikre, at dagtilbuddene praktiseres i overensstemmelse med lovgivningen på dagtilbudsområdet, og med de mål og rammer der er fastsat af Kommunalbestyrelsen
- Samtidigt har tilsynet en udviklingsfunktion og skal bidrage til at skabe udvikling i det enkelte dagtilbud samt på tværs af alle dagtilbud i Norddjurs Kommune

Grundet overstående mål afvikles tilsynene derfor gennem følgende 5 iagttagelsespunkter:

- Dagtilbudsloven og de tilhørende bekendtgørelser
- Den styrkede pædagogiske læreplan
- Norddjurs Kommunes relevante politikker:
Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion
Politik for it og læring
- Norddjurs Kommunes relevante handleplaner:
Handleplan for sprogvurdering og sprogstimulering
Handleplan for sansemotorisk og bevægelse.
- Den lokale læreplan – udarbejdet lokalt i den enkelte institution. I sammenhæng med læreplanen udpeger institutionen selv et eller flere iagttagelsespunkter, som de finder relevant for tilsynet.

De 5 iagttagelsespunkter er fundament for formålsformulering for dagtilbud, som lyder:

§ 7. Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

Iagttagelsespunkterne fastsætter en forpligtende ramme for mål og kvalitet i forhold til arbejdet med formålsformuleringen. Derfor skal den tilsynsførendes vurderinger af kvalitet hente sine begrundelser heri, og ligeledes skal rammen være retningsvisende for den pædagogiske udvikling.

Metoder

For at imødekomme tilsynets formål er tilsynet bygget op omkring følgende tre former tilsynsformer.

Tilsyn og udvikling gennem refleksion – den tilsynsførendes praksisbeskrivelse

Formålet med denne tilsynsform er at beskrive praksisformers kompleksitet og dilemmaer, så fagprofessionelle mv. får mulighed for refleksion og drøftelse i forhold til de visioner, mål og kvalitetsstandarder, der er ramme-sat igennem overstående iagttagelsespunkter.

Tilsyn og udvikling gennem kvalitative og kvantitative data – data som den tilsynsførende indsamler gennem observationen, data indhentet fra databaser og gennem interviews

Formålet med denne tilsynsform er at konkretisere kvalitet og undersøge resultater i forhold til de visioner, mål og kvalitetsstandarter, som er rammesat igennem ovenstående iagttagelsespunkter. Ligeledes er formålet at følge progression.

Tilsyn og udvikling gennem dialog – samtale mellem den tilsynsførende, ledelsen og medarbejder (og evt. forældrerepræsentanter) om det pædagogiske arbejde på baggrund af de to overstående tilsynsformer.

Formålet med denne tilsynsform er at understøtte udviklingen og forbedring af det pædagogiske arbejde inden for rammen af ovenstående iagttagelsespunkter.

Praksisbeskrivelse

Høgereden ligger for enden af en lille vej omgivet af marker og natur. Institutionen ligger i forlængelse af en ældre gård, og hver gang jeg besøger institutionen, får jeg fornemmelsen af landlig idyl. Når man går ind af lågen, kommer man ind på legepladsen som mest af alt minder mig om en dejlig stor grøn have med høns, bærbuske og store træer. Det eneste der får mig på andre tanker, er alle køretøjerne, sandkassen med legeredskaberne og gyngerne.

Sidste gang jeg besøgte Høgereden var de i gang med at bygge en trappe fra haven op til den store træterrasse, som løber rundt om huset. Jeg kan se trappen er blevet færdig.

Proces eller produkt?

Fra hoveddøren kommer jeg ind i garderoben. Jeg fortsætter ind ad døren til køkkenet, hvor de største børn sidder samlet om bordet og spiser frugt. En dreng forklarer mig, hvor jeg skal sidde, og med hjælp fra de voksne får jeg plads ved bordet. Vi småsnakker lidt, og børnene fortæller mig deres navne. Da de er færdige med at spise, finder børnene ud og begynder at tage tøj på, så de kan komme på legepladsen. Et par stykker bliver inde. De har selv valgt at være med til at lave fødselsdagsgaver. Der bliver fundet maling og pensler frem, og sammen med den voksne sættes der aftryk og navne på en taske til fødselaren. Mens der arbejdes, bliver der småsnakket. Aftrykkene på tasken giver anledning til snak om baseball og andre emner. Samtidig vurderes det, hvor meget maling, der skal på, hvor hårdt der skal trykkes, hvilke aftryk der skal der være på tasken osv. Som altid, når jeg befinder mig i denne slags pædagogiske processer, bliver jeg optaget af forholdet mellem selve processen og produktet. Hvori ligger læringen? Er processen vigtigere end produktet? Eller omvendt? Uanset hvad der pædagogisk er tænkt, så fik jeg lov til at være vidne til et stykke pædagogisk arbejde, hvor processen skabte mulighed for både social læring, æstetisk læring, sprogudvikling og et nydeligt produkt.

Bevidst eller ubevidst understøttelse af leg?

Jeg går videre ind gennem institutionen og ind gennem døren til vuggestuen. Her sidder børnene rundt om bordet og spiser frugt. Jeg sætter mig, og mens vi sidder rundt om bordet ankommer flere børn til vuggestuen - første dag efter ferien, så afleveringen kræver lidt ekstra. Sjældent har jeg set relationskompetence folde sig så fint ud i praksis, som det pædagogiske arbejde den morgen. På fornem vis bliver børn afleveret og deltagesbaner skabt, så børnene i eget tempo kan finde ind i fællesskabet.

Efter frugt finder de voksne og børnene ned på gulvet og børnene begynder at lege. Nogle leger selv, andre søger mod de voksne, som hjælper dem ind i lege, mens et par stykker parallelleger. Eller er det læring? En voksen siger til børnene, da de er kommet op på gyngen: "Hvor mange sidder I på gyngen 1,2,3,4". En snupper en andens legetøj og den voksne guider børnene ud af konflikten. Leg og læring understøtter tydeligvis hinanden. Det pædagogiske arbejde glider naturligt og let - så let, at jeg bliver nysgerrig på forholdet mellem bevidst og ubevidst praksis.

Jeg kommer ud på legepladsen. Jeg sætter mig på en bænk og observerer tre børn der leger. De er dinosaurer. Med tydelighed kan jeg se forskellen på vuggestueleg og børnehaveleg. Drengene parallelleger ikke, de har derimod etableret en spændende rolleleg, der udfordrer både fantasi og de sociale kompetencer. Igen slår det mig, at læringen understøttes gennem legen, og igen bliver jeg nysgerrig på om legen er opstået spontan eller om muligheden er etableret gennem pædagogisk arbejde? Uanset om det er det ene eller det andet, så lukker jeg lågen til Høgereden efter et spændende besøg velviden, at i Høgereden er der mulighed for leg og læring på barnets præmisser.

Vurdering af kvaliteten i Høgereden på baggrund af datarapporten

På baggrund af EVA's afgrænsning af begrebet kvalitet i dagtilbuddet er rapporten kategoriseret under tre former for kvalitet:

- Strukturel kvalitet (omhandler de forhold den pædagogiske praksis arbejder indenfor f.eks. de fysiske rammer)
- Proceskvalitet (omhandler de pædagogiske arbejder, samarbejdsformer mv. f.eks. interaktion og kommunikation)
- Resultatkvalitet (omhandler graden af børnenes progression inden for en given periode)

Høj strukturel kvalitet og høj proceskvalitet fører til høj resultatkvalitet.

Alle relevante mål, som er rejst gennem ovenstående iagttagelsespunkter, er kategoriseret under de tre former for kvalitet. Under hvert mål følger en statusvurdering. Data, som er produceret gennem de tre tilsynsformer, er grundlaget for statusvurderingerne. Af læsevenlighed indgår der kun ganske lidt rå-data i tilsynsrapporten. Den øvrige data kan indhentes ved henvendelse til den tilsynsførende.

Generelle oplysninger om institutionen og tilsynsbesøget

Dato for tilsynsbesøget: d. 8. august 2022
Navnet på den tilsynsførende: Ina Rathmann
Institutionens navn: Høgereden
Institutionsleder: Henriette Madsen
Institutionsejer: Henriette Madsen
Institutionens adresse: Damvej 6, 8950 Ørsted
Personaler tilstede på tilsynsdagen: 4
Antal børn tilstede på tilsynsdagen: 14

Strukturel kvalitet

Personale

Antal pædagoger: 2 (på deltid mellem 30-36 timer)
Antal pædagogiske assistenter: 0
Antal pædagogmedhjælper: 3 (1 på fuld tid og 2 på deltid mellem 30-36 timer)
Antal sygedage: Der registreres ikke sygedage

Normering

Antal børn i alt: 18
Antal vuggestuebørn: 8 (1 på deltid)
Antal børnehavebørn: 10 (2 på deltid)
Antal børnehavegrupper: 1
Antal vuggestuegrupper: 1

Minimumsnormeringer (Dette forhold undersøges først når lovkravet træder i kraft i 1. januar 2024)

Overholdelse af minimumsnormeringen:

1 pædagogisk personale til 3 vuggestuebørn

1 pædagogisk personale til 6 børnehavebørn

Overordnede vurdering af kvaliteten i Høgereden

På baggrund af statusvurderingerne som er udfoldet i denne rapport under de tre afsnit strukturel kvalitet, proceskvalitet og resultat kvalitet er følgende overordnede vurdering af kvaliteten blevet til:

Det vurderes, at Høgereden lever op til formålsformuleringen. Både det fysiske miljø og personalets pædagogiske arbejde fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

På udviklingsmødet d.25.08.2022 blev der arbejdet med teamet styring af pædagogiske processer herunder blev forholdet mellem bevidst og ubevidst praksis foldet ud. Forholdet blev bragt i spil generelt, men særligt i forhold til legekulturen. Drøftelserne gav anledning til bekræftelse af en allerede velbegrunder og eksisterende praksis, og derfor er udvælgelsen af udviklingspunkter ikke direkte forbundet med drøftelserne efter tilsynet. I stedet har personalet efter udviklingsmødet udvalgt motorik og sanser som team for udviklingsåret. Der er udarbejdet et arbejdspar, som bringes i spil på det næste tilsyn.

Inventar, møbler og materialer i institutionen

Pædagogiske mål:

Børn i dagtilbuddet skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

§7 stk. 3 i dagtilbudsloven

Vurdering:

Høgereden er placeret i lokalerne i forlængelse af en ældre gårdbygning. Det vurderes at både børnehaven og vuggestuen er indrettet, så det fysiske miljø understøtter både leg og læring. Dog kunne der med fordel indrettes flere interesseområder. I vuggestuen er der et interesseområde i form af et legekøkken. I børnehaven et læseområde. I vuggestuen blev der under tilsynsbesøget hængt en gyngende op, som understøtter den motoriske udvikling. I børnehavens lokaler var materialer som understøtter den grovmotoriske udvikling ikke synligt tilstede. I hverken vuggestuen eller i børnehaven var hverken tegneredskaber eller spil umiddelbart tilgængelige, men kan findes frem ved særlige lejligheder.

På udviklingsmødet blev det fysiske miljø drøftet. Drøftelsen vidner om et personale, der har stor forståelse for sammenhæng mellem det fysiske miljø og børnenes muligheder for trivsel, leg og læring. Årsagen til de få interesseområder og den sparsomme tilgængelighed til diverse materialer og legetøj skyldes, at personalet vil sikre pædagogiske understøttelse og derfor arbejder med fleksible miljøer. Eksemplet med gyngende, som kommer frem til lejligheden, er et eksempel på dette.

Tilgængelig plads (inde)

Mål:

Der skal være 3 m² frit gulv pr. barn i vuggestuen og 2m² frit gulv pr. barn i børnehaven
Bygningsreglementet

Vurdering:
Institutionen lever op til kravet om frit gulvareal.

Indretning af legepladsen

Pædagogiske mål:

Børn i dagtilbuddet skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

§7 stk. 3 i dagtilbudsloven

Vurdering:
Høgereden ligger i landlige omgivelser omringet af marker med heste, almindelige marker og træer. Selve legepladsen understøtter både leg, læring, fantasi. Der er mulighed for grovmotoriske udfoldelser på bl.a. bakkerne og mere finmotoriske udfoldelser i sandkassen, eller når der plukkes blomster og/eller bær. På legepladsen er der et indhegnet område med høns, et område med sandkasse, en overdækket terrasse, hvor der er borde og bænke, et område med gynger og områder med træer, bær og huler. Områderne forbindes med stier. Det vurderes, at Høgeredens udefaciliteter er særdeles gode og understøtter flere af læreplanstemaerne.

Hygiejne

Der forekommer ingen mål på dette område, men i forbindelse med corona, er der sat ekstra midler af til rengøring.

Vurdering:
Der var håndsprit tilgængelig i institutionen, der blev vasket hænder inden mad og institutionen fremstår ren og hygiejnisk. Ellers intet at bemærke.

Proceskvalitet

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Alsidig personlig udvikling":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

§ 3 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Vurdering:

Som beskrevet ovenfor vurderes det, at det fysiske miljø generelt understøtter børnenes mulighed for leg og læring, dog kunne der som nævnt med fordel etableres flere interesseområder. Derimod understøtter det pædagogiske arbejde i særdeleshed den alsidige personlige udvikling. Særligt blev det på tilsynsdagen observeret, at det pædagogiske personale ofte benytter sig af spørgsmål i kommunikationen med børnene. Spørgsmål, som ligger op til at børnene selv skal tænke og reflektere. Ligeledes blev hverdagsituationer og legesituationer rammesat, så der var mulighed for læring.

Det var på tilsynsdagen vanskeligt at vurdere, hvorvidt den pædagogiske praksis er bevidst etableret eller om den forekommer naturlig. På den baggrund blev forholdet mellem bevidst og ubevidst praksis foldet ud på udviklingsmødet. I forhold til kvaliteten af den pædagogiske praksis, betyder det ikke det store om praksis er bevidst eller ubevidst etableret, hvis blot trivsels-, lærings- og udviklingsmulighederne er til stede for børnene. Derimod har bevidstheden om egen praksis en afgørende betydning i forhold til etablering af en evalueringskultur. Evaluering er en forudsætning for fastholdelse og/eller udvikling af den gode praksis. Der blev på mødet opfordret til at anvende evalueringsbegreberne HVAD, HVORFOR, HVORDAN og HVEM i den daglige praksis og på pædagogiske møder.

Social udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Social udvikling":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

§ 5 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Vurdering:

Som nævnt ovenfor benytter det pædagogiske personale sig af spørgsmål i kommunikationen med børnene. I konfliktsituationer undersøges barnets perspektiv og guiders til løsninger gennem spørgsmål. F.eks. "Er det fordi du ikke kan være på gyngen, du bliver sur", "Kan du prøve at sige til X, at du gerne vil selv?", "Er du klar til at komme med ind nu?" O.s.v. At det pædagogiske personale bruger spørgsmål frem for at antage, hvad børnene tænker og

føler betyder, at barnets perspektiv inddrages, men det betyder også, at barnet udvikler sociale kompetencer i forhold til selvforståelse og empati. På den baggrund vurderes det, at miljøet i Høgereden understøtter børnenes mulighed for social udvikling. Dog blev forholdet mellem bevidst og ubevidst praksis også i forbindelse med dette læreplanstema foldet ud med det formål at fastholde den gode praksis.

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Kommunikation og sprog":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

§ 7 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Vurdering:

Høgereden indgår i projekt "Bog Glad". Høgereden har et samarbejde med det lokale bibliotek. Høgereden kommer jævnligt på besøg på biblioteket, og når de i perioder arbejder med temaer, hjælper biblioteket med at finde bøger, som understøtter teamet. Som nævnt under "det fysiske læringsmiljø" er der indrettet en læsekrog, hvor bøger står til rådighed for børnene. De voksne kommunikerer med børnene ved at sætte ord på ting og handlinger, og der blev på tilsynsdagen sunget med børnene i vuggestuegruppen. Som nævnt flere gang anvender det pædagogiske personale ofte spørgsmål i deres kommunikation med børnene. Spørgsmål, som åbner op for kommunikationen og børnenes mulighed for at udvikle de sproglige kompetencer. Institutionen har ikke en eksplicit sprogindsats, men det vurderes at Høgereden understøtter kommunikation og sprog i dagligdagspædagogikken.

Bemærk særligt for dette læreplanstema: § 11. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at der gennemføres en sprogvurdering af børn i alderen omkring 3 år, der er optaget i et dagtilbud, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering.

Antal sprogvurderinger: Der er ikke lavet sprogvurderinger

Forklaring i forhold til antal: Der arbejdes med sprogstimulering, men testene bruges som udgangspunkt ikke. Lovkrav i forhold til at sprogtestet ved bekymring blev præciseret på tilsynet.

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Krop, sanser og bevægelse":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops og bevægelses glæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

§ 9 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Bemærk særligt for dette læreplanstema: Handleplan for sansemotorik og bevægelse I Norddjurs kommune

Vurdering:

Som allerede nævnt, er der kun etableret ganske få interesseområder i Høgereden, og derfor er der ikke områder som direkte ligger op til hverken finmotorisk - eller grovmotorisk udfoldelse. Dog blev der i vuggestuen på opfordring fra et barn hængt en gyngesop, som skabte mulighed for grovmotorisk udfoldelse, og ligeledes kom flere legeredskaber, som understøttede den finmotoriske udfoldelse.

I børnehaven blev der ligeledes, iværksat aktivitet som understøttede både den finmotoriske- og den grovmotoriske udfoldelse. Der blev malet og plukket bær og der blev gynget og tumlet på legepladsen.

Det fysiske udemiljø understøtter naturligt både den grovmotoriske - og den finmotoriske udvikling. Her er der bænke, cykler/køretøjer, træer, gyngesop mv. som ligger op til grovmotoriske udfoldelse. Ligeledes er der sandkasse med legeredskaber, bærbuske, hønsegård mv., som der understøtter den finmotoriske udfoldelse.

På trods af få stationære og få tilgængelige interesseområder, vurderes det, at Høgereden både fysisk og særligt gennem det pædagogiske arbejde understøtter børnenes mulighed for bevægelse og motorisk udvikling. Det er ikke et krav, at der i institutionen skal være tilgængelige fysiske miljøer, som understøtter alle læreplanstemaer, og på tilsynsdagen blev det observeret, at det pædagogiske personale kontekstuel etablerer det fysiske miljø - dvs. det er afhængigt af situationen og barnets sprog etableres miljø, som understøtter bevægelse og motorisk udvikling. Barnets initiativ til at gynge er et godt eksempel på dette.

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Natur, udeliv og science":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

§ 11 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Vurdering:

Høgereden ligger i naturskønne omgivelser med nem tilgængelighed til fysiske miljøer, som understøtter dette læreplanstema. Herudover har Høgereden en legeplads, hvor det fysiske miljø ligeledes understøtter teamet. Inde i institutionen hang der endvidere bestemmelsestavler og andre fysiske materialer. Naturen indgår som et naturligt element i hverdagen i Høgereden. Der blev blandt andet plukket bær, da børnene var på legepladsen og andre naturfaglige aktiviteter var i gang. Ligeledes indgår pasning af hønsene i hønsehuset også i hverdagslivet i Høgereden.

Det vurderes, at læreplanstemaet understøttes, men også i denne sammenhæng blev forholdet mellem bevidst og ubevidst praksis berørt på udviklingsmødet.

Kultur, æstetik og fællesskaber

Pædagogiske mål for læreplanstemaet "Kultur, æstetik og fællesskab":

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

§ 13 i bekendtgørelse om pædagogiske mål og indhold i de seks læreplanstemaer

Vurdering:

Det blev på tilsynsbesøget observeret, hvordan det pædagogiske arbejde satte positive betingelser for børnenes mulighed for at indgå i inkluderende fællesskaber. Endvidere modtog institutionen for et år siden et barn med anden kulturel baggrund end dansk. Barnet kunne ikke tale dansk og den danske kultur var ikke-genkendelig for barnet. Det har derfor været nødvendig at forstå barnets kulturelle ophav og gennem integrationsprocessen har børn og voksne fra institutionen stiftet bekendtskab med en anden kultur end den danske.

I forhold til understøttelse af fantasi, kreativitet og nysgerrighed og erfaring med forskellige materialer var der også tegn på understøttelse. I vuggestuen og børnehaven var børneproduktioner udstillet. Endvidere kreerede børnehavebørnene fødselsdagsgaver på tilsynsdage. I vuggestuen var der sang og leg med musikinstrumenter. På den baggrund vurderes det, at der er pædagogisk understøttelse af dette tema.

It og teknologi

Pædagogiske mål:

Alle børn og unge i Norddjurs Kommunes dagtilbud, SFO og skoler skal opleve, at digitale læremidler er en nødvendig og integreret del af deres læring, og at disse bidrager til deres faglige, personlige og sociale udvikling.

Visionen har fokus på:

- at styrke børnenes faglige, social og personlige udvikling.

- at sikre, at børnene bliver informations- og mediekompetente, så de kan forholde sig kritisk til mængden af og indholdet i de informationer, som nutidens medier stiller til rådighed.
- at ny teknologi anvendes til videndeling, samarbejde og innovation.
- at sikre, at børnenes kompetencer som brugere af it og ny teknologi i fritiden inddrages i skoler, SFO og dagtilbud.
- at it og ny teknologi anvendes til at fremme inklusionsindsatsen.

Hentet fra politikken for it og læring i Norddjurs kommune

Vurdering:

Der er TV på den ene af institutionens to stuer. Det var ikke i brug på tilsynsdagen, og udover TV'et var der ikke tegn på hverken fysisk eller pædagogisk praksis, der direkte understøtter børnenes digitale dannelse. Hvorvidt der er flere teknologiske redskaber til rådighed, eller hvordan de anvendes i det pædagogiske arbejde, kan tilsynsbesøget ikke vurdere, men på udviklingsmødet forklarede personalet, at iPad og andre teknologiske redskaber inddrages, når det giver mening. F.eks. inddrages iPaden i forbindelse med bestemmelse af dyreløbe og dyrenavne.

Børn i udsatte positioner

Pædagogiske mål:

Alle børn oplever, at de har mulighed for at være aktive og ligeværdige deltager i fællesskaber i skole – og dagtilbud, hvor de bliver set, lærer, trives, deltager – og tør livet.

Fagprofessionelle, forældre og andre betydningsfulde voksne for barnet har en forpligtigelse til at samarbejde om en tidlig indsats. For at sikre barnets trivsel og udvikling

s. 5 i politikken "Fællesskaber for alle – politik for tidlig indsats og inklusion"

Vurdering:

Som nævnt tidligere modtog Høgereden for et år siden et barn med anden kulturel baggrund. På tilsynsbesøget i sommeren 2021 befandt barnet sig tydeligvis i en udsat position. Barnet forstod ikke dansk og den danske kultur var ikke-genkendelig for barnet. På tilsynsbesøget i år talte barnet dansk og var inkluderet i børnefællesskabet. Utvivlsomt er dette et eksempel på, hvordan høj proceskvalitet skaber god resultat kvalitet.

Endvidere blev det på tilsynsdagen observeret andre pædagogiske tiltag med henblik på inklusion af børn i udsatte positioner, og det vurderes, at der både gennem det fysiske miljø og gennem de pædagogiske processer etableres muligheder for at hjælpe børn ud af udsatte positioner. Dog blev det også i denne sammenhæng drøftet, hvordan bevidst praksis kan være med til at understøtte evalueringspraksis, så god praksis fastholdes eller udvikles til fordel for børnene.

Barnets perspektiv

Pædagogiske mål:

Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og **hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.**

§7 stk. i dagtilbudsloven

Alle børn skal opleve, at de har en god relation til de fagprofessionelle, hvor de føler sig set og hørt.

S. 11 i Politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Vurdering:

På tilsynsbesøget blev der observeret både vokseninitieret og børneinitieret leg og aktiviteter. I de vokseninitieret aktiviteter og lege var der taget hensyn til børnenes perspektiv. F.eks. kunne børnene gå til og fra og der var forståelse for, at børn har brug forskellige tempoer og omstilling til en aktivitet. Som allerede nævnt anvender det pædagogiske personale spørgsmål i deres kommunikation med børnene. F.eks. "Er du klar til at være med?", "Bliver du sur fordi..." osv. Det blev observeret, at der var respekt for barnets svar og at barnets perspektiv blev inddraget i det pædagogiske valg og understøttelse af barnet.

På den baggrund vurderes det, at personalet dels søger at forstå barnet og ikke mindst inddrager barnets perspektiv i det pædagogiske arbejde.

Demokrati og medbestemmelse

Pædagogiske mål:

Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund

Dagtilbudsloven § 7 stk. 4

Vurdering:

På baggrund af overstående vurdering i forhold til personalets inddragelse af barnets perspektiv i det pædagogiske arbejde, vurderes det ligeledes, at børnene i Høgereden oplever medbestemmelse, medansvar og demokrati. Og som vurderet i forbindelse med "Børn i udsatte positioner" vurderes det også, at børnene har mulighed for at indgå i forpligtende børnefællesskaber.

Leg

Pædagogiske mål:

Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, **hvor legen er grundlæggende**, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv.

§7 dagtilbudsloven

Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud. Legen er også grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling, og legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst, sprog, nysgerrighed, sociale

kompetencer, selvværd og identitet. **Nogle gange skal legen støttes, guides og rammesættes**, for at alle børn kan være med, og for at legen udvikler sig positivt for alle børn.

Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Vurdering:

Der blev på tilsynsdagen observeret flere eksempler på leg. I børnehaven blev der også observeret flere eksempler på komplicerede rollelege. Både i børnehaven og i vuggestuen blev der observeret pædagogisk understøttelse af legen i form af igangsættelse af lege, og hjælp når legene udviklede sig konfliktfyldt. Også i denne forbindelse var det på tilsynsdagen svært at vurdere om understøttelsen forekom på baggrund af bevidst praksis, eller om det pædagogiske arbejde opstod naturligt. Derfor blev forholdet mellem bevidst og ubevidst praksis også i denne sammenhæng drøftet. Der var fokus på, at legen kan være ramme for læring og ikke mindst legekompeters betydning for læring. Netop for at bringe legen i spil til fordel for læring generelt og ikke mindst specifikt i forhold til udvikling af legekompeters er det nødvendigt, at arbejde bevidst med rammesætning af praksis, og der blev derfor også her opfordret til brug af evalueringsbegreberne HVAD, HVORFOR, HVORDAN og HVEM.

Det vurderes, at en legekultur er til stede i Høgereden, men at fastholdelse og udvikling af kulturen kan forbedres gennem en stærkere evalueringskultur.

Den pædagogiske lærerplan

Mål

Der skal i alle dagtilbud udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan for hele børnegruppen i alderen 0-2 år og for børnegruppen i alderen fra 3 år og frem til skolestart. I aldersintegrerede daginstitutioner kan der udarbejdes én pædagogisk læreplan under hensyn til aldersgrupper.

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag, de 6 læreplanstemaer og mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Det skal fremgå, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse på tværs af de 6 læreplanstemaer.

Det skal endvidere fremgå af planen, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner.

Det skal desuden fremgå, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene, inddrager lokalsamfundet og etablere overgange til børnehaveklassen.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen for det pædagogiske arbejde.

Kommunalbestyrelsen skal (gennem tilsynet) sikre, at dagtilbuddene i relation til den pædagogiske opgave ledes alene med udgangspunkt i den pædagogiske læreplan og i overensstemmelse med den pædagogiske læreplans børnesyn og brede læringsforståelse.

Dagtilbudslovens § 8, stk. 2-8

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for, at den pædagogiske læreplan udarbejdes, og for at sikre, at det pædagogiske arbejde i dagtilbuddet tilrettelægges og udøves inden for rammerne heraf. Lederen af dagtilbuddet er endvidere ansvarlig for at offentliggøre den pædagogiske læreplan.

Dagtilbudsloven § 9

Vurdering:

Der er i Høgereden udarbejdet en læreplan efter overstående rammer og mål. Rundt om i institutionen hænger der tekst, som skal understøtte forholdet mellem det skrevne i læreplanen, og så det der faktisk sker i hverdagen. Endvidere arbejdes der med læreplanen på pædagogiske møder. Der er gjort opmærksomt på, at læreplanen skal gøres tilgængelig på institutionens hjemmeside.

Evalueringskultur

Mål:

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø. Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål, som er fastsat i medfør af § 8, stk. 9, herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen efter stk. 2, 2. pkt.

Dagtilbudsloven § 9 stk. 2-3

Vurdering:

Jf. overstående arbejde med læreplanen er der tiltag, som understøtter en evalueringskultur. Der var også eksempler på praksis på tilsynsdagen, som var bevidst etableret. Særligt den praksis, som understøttede arbejdet med børn i udsatte positioner. Dog var det også som allerede nævnt flere eksempler på, at det var vanskeligt at vurdere, hvorvidt praksis kom til stede naturligt uden større overvejelser. Det vigtigt i den sammenhæng at understrege, at på trods af tilsyneladende manglende pædagogisk bevidsthed, var det kvalitetsfuld praksis, idet der var etableret mulighed for både trivsel, læring og udvikling. Jf. drøftelserne på udviklingsmødet blev der, som allerede nævnt, opfordret til at anvende evalueringsbegreberne HVAD, HVORFOR, HVORDAN og HVEM både i hverdagen og på pædagogiske møder.

Intern samarbejde herunder Fælles pædagogiske metoder – ICDP og/eller andre

Anvendelse mål:

Vi anvender de 8 sammenspilstemaer for et godt samspil fra trænings – og forebyggelsesprogrammet ICDP. Vi sikrer, at nye medarbejder i kommunen har kvalifikationer til at anvende principperne fra ICDP eller lignende.

S. 9 i Politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Alle børn skal opleve, at de fagprofessionelle omkring dem har en sammenhængende tilgang til læringsmiljøet

S. 11 i Politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Vurdering:

Det vurderes at personalet i Høgereden interagerer sammenstemt. Roller og tilgang er afklaret, så de voksne fremstår tydelige og imødekomende overfor både børn og voksne.

To af institutionens personaler har været på ICDP-kursus. De to personaler har afholdt et internt kursus for deres øvrige kollegaer.

Samarbejde med forældre

Mål:

Dagtilbud **skal i samarbejde med forældrene** give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst

Dagtilbud skal i samarbejde **med forældrene** sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud. Dagtilbud skal endvidere i samarbejde **med forældre** og skole sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Dagtilbudsloven §7 stk. 2 og stk. 5

Vi afholder forældresamtaler med alle forældre til børn i alderen 0-6 år i forbindelse med overgange og udviklingsperioder, og vi inddrager sundhedsplejen i overgangen fra hjem til dagtilbud.

S. 17 i politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Vurdering:

Høgereden er en privat institution, så forældrene har en mere aktiv og medbestemmende rolle i institutionen. Bestyrelsen er inddraget i arbejdet med læreplanen og ikke mindst evalueringen af det pædagogiske arbejde. Samarbejdet fungerer ifølge personalet godt.

Samarbejde med Børnehave og/eller skole

Mål:

Dagtilbud skal endvidere i samarbejde med forældre og **skole** sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Dagtilbudslovens §7 stk. 5

Personale fra dagtilbud ledsager børn med særlige behov ved overgang fra dagtilbud til tidlig SFO, så barnet sikres en tryk skolestart.

S. 17 i politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Vurdering:

Rougsøskolen er aftagerskole for de fleres børn fra Høgereden. Derfor er der etableret samarbejde med skolen i forbindelse med skolestart. I januar og frem til SFO-start indgår de store børn i et førskoleprogram, hvori der blandet anden indgår besøg på Rougsø skolen (og andre skoler for dem som ikke skal gå på Rougsøskolen). Der afholdes ligeledes overleveringsmøder med aftageskolerne.

På den baggrund vurderes det, at Høgereden har etableret gode muligheder for understøttelse af en god overgang for førskolebørnene.

Samarbejde med forvaltningen

Mål:

De fagprofessionelle i kommunale institutioner modtager årligt vidensoplæg fra Trivsel og Læring eller andre

S. 13 i politikken Fællesskaber for alle – politikken for tidlig indsats og inklusion

Vi anvender SOS-modellen på netværksmøder

S. 9 i politikken Fællesskaber for alle – Politik for tidlig indsats og inklusion

Trivsel og Læring understøtter institutionens arbejde med kerneopgaven bl.a. gennem SPGs arbejde, sprogvejlederne og fysioterapeuternes arbejde.

Vurdering:

Ifølge institutionen vurderes samarbejdet med Trivsel og Læring, som godt og udviklende. På nuværende tidspunkt fremhæves et godt samarbejde etableret med Jane Gleerup fra SPG, hvor der har været god vejledning i forhold til et barn i en udsat position.

Samarbejde med andre interessenter

Mål:

Skoletjenesten og Naturfagsnetværket vil tilrettelægge forløb om natur, biodiversitet og bæredygtighed – herunder ”Bevæg dig for livet” og ”Alle børn skal med”

S. 13 i Politikken Fællesskaber for alle – politik for tidlig indsats og inklusion

Vurdering:
Intet at bemærke

Institutionens selvvalgte iagttagelsespunkt(er)

Mål:

Vurdering:
Ingen punkter var udvalgt

Resultatkvalitet

Jf. den styrkede pædagogiske lærerplan står dagtilbudsområdet står overfor en større udvikling, hvor **visionen er at alle fagprofessionelle arbejder evaluerende¹ sammen om at løfte kerneopgaven med det formål at stille de bedste trivsels – og læringsbetingelser for ALLE børn.**

Det betyder, at vi sammen evaluerer det pædagogiske arbejde på en måde, så læring (viden) drives ud af det konkrete arbejde med henblik på at udvikle os og dygtiggøre os gennem evalueringen.

Vi forventer at se følgende mål realiseret for vores kommunale institutioner inden foråret 2024.

- Tilsynsdesignet ”Tilsyn gennem udvikling” er etableret
- Hjernen & Hjertet anvendes som redskab og understøttelse til evalueringsprocesserne. Som minimum anvendes modulerne ”Tilsyn”, ”TOPI” og ”Sprogvurdering” i Hjernen & Hjertet.
- Pædagogiske møder imellem medarbejder, netværksmøder med Trivsel og Læring, udviklingssamtaler, fælles pædagogiske møder, dialogmøderne mv. har bl.a. sit afsæt i data produceret gennem overstående strukturer og metoder.

Når overstående mål er nået, vil det være muligt at trække data fra Hjernen & Hjertet, som kan udsige noget om dagtilbuddets resultater af det pædagogiske arbejde i institutionerne. På nuværende tidspunkt forligger der ikke segregerede data på dagtilbudsområdet. Dog har nogle institutioner resultater fra sprogtest og evt. trivselsmålinger fra INFOBA.

---

¹ I forståelsen af en formativ evalueringskultur og ikke alene en summativ evalueringskultur. Det betyder, at evalueringen er en løbende proces, hvor det pædagogiske arbejde følges tæt for hele tiden at undersøge og justere, så læringsmiljøerne understøtter ALLE børns mulighed for deltagelse – dvs. trivsel og læring.

Sprogresultater indhentet fra Hjernen & Hjertet

Der er ikke lavet sprogvurderinger i perioden.

Trivselsmålinger Indhentet fra INFOBA/Hjernen & Hjertet

Institutionen laver ikke trivselsmålinger

Institutionens egen data

Vellykket inklusionsarbejde af barn med anden kulturel baggrund.

Udvalgte udviklingspunkter

På baggrund af praksisbeskrivelsen og vurderingen af kvaliteten i Høgereden blev det på udviklingsmødet d.25.08.2022 arbejdet med teamet styring af pædagogiske processer herunder forholdet mellem bevidst og ubevidst praksis. Forholdet blev bragt i spil generelt, men særligt i forhold til legekulturen. Drøftelserne gav anledning til bekræftelse af en allerede velbegrunderet og eksisterende praksis, og derfor er udvælgelsen af udviklingspunkter ikke direkte forbundet med drøftelserne efter tilsynet. I stedet har personalet efter udviklingsmødet udvalgt følgende udviklingspunkt:

- Motorik
- Sanser

Der er udarbejdet et arbejdspar, som bringes i spil på det næste tilsyn.